

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 28P/190/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1222205600
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Gašparová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2023:1222205600.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudkyňou JUDr. Katarínou Gašparovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. - O. U., t.č. umiestnená v N. pre Y. R. E. V., Z. XX, V.Á., zastúpená opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov - matky: E. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. - O. U., t.č. bytom N.Á. Č. XX, a otca: E. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, V., v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje maloletej F. O., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v N. pre Y. R. E. V., Z. XX, V..

II. Matka je povinná prispievať na výživu maloletej F. O., nar. XX.XX.XXXX mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, vždy do 15 dňa v mesiaci v prospech účtu N. pre Y. R. E. V., Z. XX, V. počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej F. O., nar. XX.XX.XXXX mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, vždy do 15 dňa v mesiaci v prospech účtu N. pre Y. R. E. V., Z. XX, V. počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

IV. Súd ruší uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 59P/67/2021-19 zo dňa 23.07.2021.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.11.2022, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, navrhol, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletou F., ktorá by sa vykonávala v N. pre Y. R. E. V. a zároveň aby súd uložil matke a otcovi maloletej povinnosť prispievať na výživu maloletej v zákonom stanovenom minimálnom rozsahu.

2. Svoj návrh odôvodnil navrhovateľ tým, že maloletá F. je umiestnená v N. pre Y. R. E. V. od 19.07.2021. V zariadení je umiestnená spolu so svojimi sestrami X. X.M., nar. XX.XX.XXXX a L. X., nar. XX.XX.XXXX. Od umiestnenia maloletých detí rodičia spolupracujú s navrhovateľom a taktiež aj so zariadením. Pravidelne deti kontaktujú, navštevujú a prebiehajú aj pobyty maloletej v domácom prostredí starej matky. Matka v rámci sanácie dostala za úlohu hľadať si vlastné bývanie, nakoľko v súčasnosti žije u svojho otčima. Matka v septembri 2022 porodila svoje v poradí štvrté dieťa, s ktorým sa tam nachádza spolu s otcom novorodenca a maloletej F.. Pani R.na X., stará matka maloletej, pomáha svojej dcére a maloletej. Realizácia návštevných pobytov maloletej, jej sestier a matky prebieha v domácom prostredí

starej matky. Matka maloletej je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke. N. V. a navrhovateľ majú za to, že matka toho času nie je schopná si svoje bytové a sociálne podmienky v najbližšej dobe upraviť, nakoľko jej sociálna situácia je v súvislosti s novonarodeným dieťaťom sťažená a možnosti na úpravu pomerov sú toho času obmedzené. N. V. súhlasí, aby bola nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť v ich zariadení, pričom aj naďalej sa bude pracovať na sanácii rodinného prostredia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pre elimináciu možného rizika v podobe nepriaznivého fyzického, psychického, sociálneho a mravného vývinu u maloletej majú za to, že je nevyhnutné v tomto prípade nariadiť ústavnú starostlivosť.

3. Matka ani otec maloletej sa k návrhu nevyjadrili, súdneho pojednávania sa nezúčastnili, svoju neúčastť neospravedlnili a ani nepožiadali súd o odročenie pojednávania. Súd preto vec prejednal a rozhodol aj v ich neprítomnosti.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka maloletej, oboznámil sa s predchádzajúcimi súdnymi rozhodnutiami vo veci maloletej, súvisiacimi spismi a ostatnými listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi a zistil nasledovný stav vecí.

5. Uznesením Okresného súdu Bratislava II, č.k. 59P/67/2021-19 zo dňa 23.07.2021 bolo nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého boli maloleté deti X. X.D., nar. XX.XX.XXXX a F. O., nar. XX.XX.XXXX predbežne umiestnené do N. pre Y. R. E. V., Z. XX, XXX XX V. a matka bola povinná bezodkladne odovzdať maloleté deti do tohto zariadenia. Matke i otcovi súd uložil povinnosť predbežne platiť výživné na maloleté deti vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrené nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci, na účet príslušného ústavného zariadenia, počnúc vykonateľnosťou tohto rozhodnutia.

6. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, č.k. 11P/158/2022-46 zo dňa 09.02.2023 súd nariadil nad maloletou L. X., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v N. pre Y. R. E. V., Z. XX, V.M. a matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet ústavného zariadenia, v ktorom je maloletá umiestnená, a to od právoplatnosti tohto rozsudku.

7. Konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou X. X., nar. XX.XX.XXXX je vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 27P/190/2022, pričom zatiaľ nie je právoplatne skončené.

8. Kolízny opatrovník maloletej F. trval na písomne podanom návrhu a žiadal, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť maloletej, ktorá sa bude realizovať v N. pre Y. R. E. V.. Žiadal, aby súd určil rodičom vyživovaciu povinnosť v rozsahu podľa návrhu. S matkou sú v kontakte, matka vedela o pojednávaní, vedela o tom aj stará matka maloletej. Matka odovzdala svoje 3 deti do N. pre Y. R. E. z dôvodu, že nemala bytové ani finančné podmienky, aby sa o deti riadne starala. Deti sú umiestnené v N. pre Y. R. E. na základe neodkladného opatrenia. V novembri 2022 boli na šetrení u starej matky R. X.Š., ktorú oslovili s tým, či by si vedela zobrať maloleté deti do svojej starostlivosti, avšak stará matka už má v starostlivosti svoje 3 nepľnoleté deti, býva v prenajatom byte a majiteľ bytu by jej nedovolil priviesť ďalšie deti. Matka má štvrté dieťa, s ktorým žije u svojho otčima a býva tam aj biologický otec štvrtého dieťaťa. Matka aj stará matka maloleté deti navštevujú resp. si ich berú na víkendové pobyty a tie trávajú spolu u starej matky. Aktuálne sa pracuje na tom, aby si matka zabezpečila sociálne bývanie, potom by si zrejme deti zobrala k sebe. Podľa odporúčania psychologičky N. by nebolo vhodné sestry rozdeliť, je najvyšší čas, aby bolo rozhodnuté o ústavnej starostlivosti, keďže maloletá F. je v N. len na základe neodkladného opatrenia. S dievčatami nie sú problémy, chodia do školy, riadne sa učia, stará matka s matkou im občas kúpia aj nejaké oblečenie. Ústavná starostlivosť v tomto prípade má mať dočasný charakter a mala by trvať len do času, kým si matka vytvorí vhodné bytové podmienky, aby sa o deti starala.

9. Podľa § 44 ods. 1, 3 a 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradnou starostlivosťou je: a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska

starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 54 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

11. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

14. Vzhľadom na citované zákonné ustanovenia a vykonané dokazovanie súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Nariadenie ústavnej starostlivosti je jedinou možnosťou, ako momentálne zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté dieťa. Aj keď rodičia prejavujú záujem o maloletú, kontaktujú sa s ňou a spolu so sestrami si ju matka berie aj na víkendové či prázdninové pobyty, ktoré sa realizujú v domácnosti starej matky, v súčasnosti rodičia nemajú vytvorené vhodné podmienky na to, aby mohli zabezpečovať nepretržitú osobnú starostlivosť o svoje maloleté deti. Rodičia nemajú stabilné bývanie ani zamestnanie, v septembri 2022 sa matke narodilo ďalšie dieťa, o ktoré sa v súčasnosti stará a je s ním na rodičovskej dovolenke. Všetky jej ostatné deti sú momentálne umiestnené v N. pre Y. R. E. V. Hoci sa stále pracuje na sanácii rodiny, tento proces ešte nie je ukončený a matke sa zatiaľ nepodarilo vytvoriť stabilné prostredie, v ktorom by boli uspokojené všetky základné potreby jej maloletých detí. Súd zároveň skúmal, či maloletú nie je možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, ktoré majú zo zákona prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Hoci stará matka maloletej zo strany matky sa snaží pomáhať matke a deťom, prejavuje o ne záujem a v jej domácnosti dokonca prebiehajú aj krátkodobé pobyty a stretnutia maloletých detí s matkou, stará matka sa sama stará ešte

o svoje maloleté deti a nemôže prevziať do svojej náhradnej starostlivosti aj svoje maloleté vnučky. Iní príbuzní či známi neprejavujú záujem o maloleté deti. Preto súd nemal inú možnosť, ako zveriť maloletú do ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v zariadení, v ktorom sa maloletá už nejaký čas nachádza. Keďže spoločne s maloletou F. sú tu umiestnené aj jej dve sestry, budú tak zachované aj súrodenecké väzby.

15. Súčasne s nariadením ústavnej starostlivosti súd matke i otcovi maloletej určil vyživovaciu povinnosť na maloletú vo výške 30% zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa, ktorá aktuálne predstavuje sumu 32,11 eur mesačne. Ide o minimálnu výšku výživného stanovenú zákonom, ktorú musí platiť každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V prípade, že dôjde k zvýšeniu sumy životného minima pre nezaopatrené nepľnoleté dieťa, zvyšuje sa aj suma minimálneho výživného, ktoré je každý z rodičov povinný platiť na svoje maloleté dieťa. Rodičia maloletej sú povinní výživné na dieťa poukazovať v prospech N. pre Y. R. E. V., kam bola maloletá umiestnená.

16. Keďže súd rozhodol vo veci samej, zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 59P/67/2021-19 zo dňa 23.07.2021, v zmysle ktorého bola maloletá predbežne umiestnená do zariadenia.

17. O trovách konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.